

Huvudman

Enköpings kommun
registrator.utbildningsforvaltningen@enkoping.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Fjärdhundraskolan i Enköpings kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 1 juni 2021

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2021 genomfört en tillsyn av Fjärdhundraskolan i Enköpings kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande särskilt stöd och trygghet.

Skolinspektionen har den 1 juni 2021 beslutat att tilldela Enköpings kommun en anmärkning rörande professionens skyldighet att anmäla elever som befaras inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås till rektorn samt rörande rektors skyldighet att utreda elevers behov av särskilt stöd. Anmärkningen omfattade även brister i arbetet med att bedriva ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete, i syfte att skapa en miljö som bygger på respekt för och hänsyn till varandra, brister i arbetet med att utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet samt brister i arbetet med ordningsregler vid skolenheten.

Enköpings kommun har den 4 februari 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av anmärkningen. Huvudmannen har vidare den 18 mars 2022 på begäran gett in en komplettering. Skolinspektionen har, som en del

av utredningen, genomfört verksamhetsbesök på skolenheten den 2 och 3 mars 2022. Under besöksdagarna genomfördes lektionsobservationer samt intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. måluppfyllelse per elev i samtliga ämnen i årskurs 1-5, betygskatalog för årskurs 6-9 samt en sammanställning av pågående extra anpassningar och aktuella åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Enköpings kommun har vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Enköpings kommuns redovisning av vidtagna åtgärder framgår bland annat att huvudmannen, under våren och hösten 2021, har utrett ett stort antal elever där anmälan lämnats till rektorn om att det befaras att eleven inte kommer att nå kunskapskraven. Ytterligare ett antal elever, som sedan tidigare haft extra anpassningar, har utretts efter bedömning att kunskapsprogressionen varit otillräcklig. Utredningarna har resulterat i beslut om åtgärdsprogram respektive beslut att inte upprätta åtgärdsprogram. Numera sker varje månad en avstämning mellan specialpedagoger och skolledning gällande det särskilda stödet och aktuella pedagogiska utredningar.

Intervjuade lärare och personal inom elevhälsan har samstämmigt uppgett att lärare som befarar att elever inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar, numera anmäler detta till rektorn. Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn har vidare uppgett att rektorn för varje sådan anmälan ser till att starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Rektorn har berättat att det tar cirka en vecka från det att anmälan inkommer till dess att beslut om att starta en utredning fattas och att ambitionen är att en utredning ska vara klar inom en månad.

Vid intervjuerna med lärare och elevhälsan har Skolinspektionen omtalat de elever i årskurs 2-5, som enligt den inlämnade dokumentationen befaras inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i minst ett och samma ämne detta och föregående läsår. Vidare har skolinspektionen omtalat de elever i årskurs 6-9 som haft betyget F eller streck i minst ett och samma ämne detta och föregående läsår. Vid intervjuerna har dessa uppgifter bemötts. Av uppgifterna som lämnats framgår att eleverna numera antingen bedöms nå kunskapskraven, att eleverna har anmälts till rektorn eller att en utredning om elevernas behov av särskilt stöd har

startats alternativt att en ny bedömning av elevernas kunskapsutveckling kommer att göras av lärare och specialpedagog vid den förestående mitterminsavstämningen den 15 mars 2022. För ett mindre antal elever har Skolinspektionen begärt in kompletterande uppgifter. Huvudmannen har därefter inkommit med en redovisning av de åtgärder som vidtagits för dessa elever, som visar att eleverna numera antingen bedöms uppnå kunskapskraven eller har anmälts för utredning om särskilt stöd alternativt att en utredning om särskilt stöd har påbörjats.

Rättslig reglering

I 3 kap. 7 § skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska vidare se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Värdegrundsarbete, trygghet och ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Enköpings kommuns redovisning av vidtagna åtgärder framgår att skolan vidtagit flera förebyggande åtgärder för att motverka hårt språkbruk och maktlekar, till exempel har återkommande gruppsamtal om normer och förhållningssätt genomförts i alla klasser och en socialpedagog har anställts för att arbeta med skolans trygghetsarbete och rastaktiviteter. Lärare, elever och socialpedagogen bekräftar i intervjuer att skolan vidtagit flera förebyggande åtgärder för att motverka hårt språkbruk och maktlekar.

I intervjuer med elever, lärare, representanter från elevhälsan och rektorn framförs samstämmigt att lärarna agerar om elever använder hårt språkbruk och att det endast är ett begränsat antal elever som uttrycker sig illa. Elever i högstadiet uppger att dåligt språkbruk inte används i kränkande syfte, utan mer som ett allmänt ovårdat språk. Av intervjuer med såväl elever som personal på skolan framkommer att förekomsten av maktlekar avtagit och inte längre förekommer samt att det hårda språkbruket minskat detta läsår. Lärare, socialpedagogen och rektorn uppger att elever vågar tala med vuxna på skolan och att det enligt dem numera inte finns någon tystnadskultur på skolan. Uppgifterna bekräftas av elever som uppger att de kan tala med vuxna på skolan.

Av intervjuerna med elever framkommer att de känner till ordningsreglerna. Lärare på mellanstadiet berättar att de på arbetsplatsträffarna vid nästan varje tillfälle diskuterar ordningsreglerna tillsammans med rektorn. Lärare i högstadiet uppger att medvetenheten om ordningsreglerna och konsekvenstrappan har stärkts och att det finns en samsyn bland personalen om att dessa verktyg ska användas. Vidare framkommer från intervjun med representanter för elevhälsan att ordningsreglerna och konsekvenstrappan följts upp flera gånger efter Skolinspektionens beslut i juni 2021.

Rättslig reglering

I skollagen anges att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet som ska utarbetas under medverkan av elever och följas upp på varje skolenhet. Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. (5 kap. 3 §, 5 § första stycket och 6 § första stycket skollagen)

I förarbetena till bestämmelsen anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Vidare anges att det förebyggande arbetet är centralt, och att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar elevernas vårdnadshavare i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för en trygg skolmiljö (prop. 2009/10:165 s. 319 f.).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Ida Östlund

Utredaren Anna Malmenfelt har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Sara Carlsson medverkat.